

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 3. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1'20, z dostavljanjem na dom K 1'50; s pošto celoletno K 20'—, polletno K 10'—, četrtletno K 5'—, mesečno K 1'70. — Za inozemstvo celoletno K 30'—, — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITICEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in tiskarstvo: Učiteljska Tiskarna, Franciskanska ulica št. 6.
Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Grof Berchthold

meseca septembra 1912.

»STATUS QUO.«

Na Balkanu so nastali nemiri... Na Balkanu imamo svoje življenske interese... Mi smo bili, smo, in bomo za to, da se na Balkanu ohrani status quo...

Govor v dun. urad. listu.

Grof Berchthold

meseca oktobra 1912.

»TURČIJA NAPOVE VOJNO.«

Turčija je Srbiji napovedala vojno. Turške čete so pri Vranju že prestopile srbsko mejo. Srbi so se pri Ristovcu umaknili. Grmenje turških topov se sliši v Beogradu.

Poročilo von Kanije.

Grof Berchthold

meseca novembra 1912.

TURČIJA TEPENA.

Turčija tepena. Srbi so zmagali pri Kumanovu, Skoplju, Velesu, Pri-lepu in Bitolju. Zmagovita srbska armada gre na Odrin, Prohazka! Pri-zren! Drač, Albanija!

Poročilo listov.

Grof Berchthold

meseca junija 1913.

»BOLGARIJA NAPADE SRBIJO.«

Bolgarija je napadla Srbijo. Bolgarske čete so prestopile brez napovedi Zletovsko reko in so vrgle srbske čete nazaj. Bolgari prodirajo proti Skoplju in Pirotu.

Poročila nem. listov.

Grof Berchthold

meseca julija 1913.

»BOLGARIJA TEPENA.«

Bolgari na celi črti poraženi: Srbske čete so prestopile reko Bregalnico in dosegle slajne zmage pri Kočani in Štipu. Bolgarska armada beži. Srbi poidejo na Sofijo. Rumunija je prestopila mejo...

Srbski vojak.

PISMO IZ BELGRADA.

Belgrad, 3. (16.) jul. 1913.

Kmetijstvo v vojski.

Tu se omejim le na pripombo, da je 96% mož, vzeti v vojno, zemledeljskega stanu. Iz vojnega stališča se srečavamo tu z dejstvom, ki je prešel že v stanje aksiome, t. j. da so najbolje vojske one, ki izkazujejo največ kohezije in čvrstine, vojske, ki štejejo v svojih vrstah največ poljedelcev. Drugo dejstvo pa provzroča zvišanje te kohezije.

Po neki posebni odredbi zakonodajstva, kmet-lastnik, v slučaju, da se mu finančne razmere poslabšajo, ne more izgubiti zemljišča niti biti vržen iz svoje hiše na cesto. Zakon zahteva, da ostane kmet v vsakem slučaju gospodar hiše in določenega dela zemljišča, kakor tudi vseh premočnosti, katere potrebuje za obdelovanje zemlje in prehrano svoje družine. Naj čitatelji sedaj sami razmislijo o čvrstini tega kompaktne bloka tisočev in tisočev teh malo- posestnikov, ki branijo svoje pravice in svojo zemljo, faktično in formalno svojo last.

Zgodovina in bodočnost.

Ali poleg vse te ljubezni, katero posveča svoji domovini v njeni sedanjosti obliki in stanju, Srb ima še drugo in še močnejšo ljubezen. Integralno vzgojevalna od želja in obžalovanja, je ta ljubezen v resnici vzbudljiv kult, katerega je posvetil v globini svojega srca nekdanji veliki Srbiji, staremu carstvu, ki je padlo na Kosovu, ki je doprineslo Srbiji nesmrtno slavo.

Kajti Srbija ima zgodovino samo od svoje veličine. Pred 700 leti razprostiralo se je veliko srbsko carstvo z ene strani Adrije in Egejskega morja, z druge pa od izvira Savice in Kariolskih gora. Ta ogromna površina objemala je Bosno, Hercegovino, Hrvatsko, Dalmacijo, slovenske dežele... To prostrano carstvo je po dveh stoletjih sijalo doseglo svoj vrhunec koncem 14. stoletja, pod slavnim carjem Dušanom. Zrušena je bila leta 1389, v slavnoznanu in krvavi bitki na Kosovu polju pod udarci Turkov in njihovega sultana Murata I.

Ta slavna zgodovina je polna funaških del. Ona je ostala vrezana v srce celega naroda. Imena carjev tega carstva, imena legendarnih junakov, ki so se borili v njihovih neprestanih vojnah, znana so vsakemu Srbu, pa naj pripada temu ali onemu družabnemu sloju.

Ti zgodovinski spomini igrali so vlogo prvega reda v vzgoji in evoluciji srbskega duha. Po rodbinah, v šolah, na praznovanjih, povsod in vedno se spominjajo slavnega svojega carstva.

Sanje.

Lahko rečemo, da je cela Srbija obrnjena proti gotovemu cilju — snu. Ta sen, dasi se dozdeva marsikomu neudejstljivi, tvori takorekoč sestavni del njenega narodnostnega bitja. To je grandiozen sen, ker obstoja v integralnem obnovljenju nekdanje carevine. V tem snu vidijo Srbi vjedinjeno pod enim skeptrom vse svoje brate po krvi in jeziku, ki so sedaj od njih odtrgani.

To so mnogoštevilni bratje. Oni so naseljeni na Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini, velik del v Macedo-

niji, v Dalmaciji in v slovenskih pokrajinah.

Vse to ozemlje je bilo nekdanj obrobjeno z mejami carstva carja Dušana. V vseh teh zemljah čuje se jezik srbsko-hrvatski in tisoče in tisoče ljudi obrača svoj pogled k Belgradu.

Srb instinktivno občuti, da bi udejstvitve tega njegovega sna ne kvarila nikak legitimni interes niti bi ne storil s tem nobeni narodnosti nikakega prisila ali škode. Nasprotno, ljudi bi počmo stali na tem; ta udejstvitve bi bila največja dobrota svobode in prava razpolaganja s samim seboj tisočim in tisočim osebam, kateri sedaj žuli tuj jarem.

Ali je tedaj, pretirano trditi, da so srbske težnje vzgojne ideje, kakor jo pojmujejo mi v zahodni Evropi, posebno v Švici, o pravicah in dolžnostih naroda? Mi ne mislimo tako. Nasprotno, mi mislimo, ako se Srbija posluži nasilja za udejstvitve svojega ideala, bi to storila le tedaj, ako bi bila k temu prisiljena. Zunanje razmere, neodvisne od nje, silijo jo napredovati in upotrebljavati nasilje v službi prava.

Srbski vojak, potem takem, je tip pravega vojaka. On se bori za udejstvitve narodnega ideala in zato se bori čela stoletja.

Vojna, ki se je izvršila, vojna, ki se vrši, so samo tragične epizode neprestane borbe naroda, ki hoče živeti.

Upajmo, da mora zemlja, ki ima tako plemenit ideal in ki more staviti v službo in v odbrano tega ideala, take ljudi, vspehi in ga uresničiti prej ali slej. — Tako piše Švicar o Srbih. Mars.

Pismo iz Zelene Štajerske.

Pod Pohorjem, 16. jul.

»Sloge« glasila štajerskih konservativcev ni več med živimi. Po osmih letih skromnega življenja je mirno v Gospodu zaspala, gospod urednik oziroma izdajatelj je zagrešil še to napako, da se od svojih čitateljev in naročnikov niti poslovil ni. Je to žalostno izpričevalo za naše konservativce, da kljub temu, da so izdajali svoj list 8 let, mu niso mogli dati življenja zmogne podlage. Iz pogina »Sloge« moramo sklepati samo dvoje. Ali je konservativna smer, kakor jo predstavljajo naši prvaki, sploh obsojena na smrt, ker ne odgovarja več oblikam političnega življenja, kakor jih zahtevajo današnje slovenske gospodarske in kulturne razmere, ali pa so ljudje nezmožni uveljaviti svoje politično prepričanje, si pridobiti somišljenikov in si tako ustvariti podlago za svojo politično stranko.

No, znabit pa pišemo prehitro nekrolog in zbijamo razne refleksije ob »Sloginem« koncu, ker govori in čuje se, da izide list prenovljen celo povečan pod novim uredništvom. »Slovenec« nam je sporočil že celo imena novih urednikov. Mi rečemo samo toliko: Če bodo dali prvaki denar, vsako leto kakih 10.000 K bo izhajala »Sloga«, tudi naprej, če pa denarja ne dajo, ne bo z listom nič, ker mu še izkušenejši uredniki niso mogli pridobiti tal. Prvaki imajo denar in lahko to storijo, da rešijo vsaj svoj prestiž, če jim že ni za širjenje gospodarske in politične izobrazbe.

med neukim ljudstvom. Istotako lahko izvajamo iz pogina »Sloge«, da imajo v modernem političnem življenju pravico do življenja samo stranke s strogo klerikalnim na eni in strogo napredno kulturnim programom na drugi strani in nadalje, da se mora stranka opirati na izvestni gospodarski razred, katerega interese hoče in mora v prvi vrsti zastopati. Tega dejstva pa ljudje, ki so stali za »Slogo« niso hoteli ali niso mogli uvideti in zato so »Slogin« pogin zakrivilli sami s svojim neumevanjem političnega položaja na Slovenskem Štajerskem.

Klerikalni listi bodo z zadovoljstvom kvitirali smrt pravaškega lista, ker je med drugim na Korošcev in Verstovškov naslov mnogokaj resničnega in zanimivega povedal, istotako bo Linhart poskakoval ker se je na tako lahek način iznebil neljubega nasprotnika. Znakčilo pa je to, da je bila »Sloga« ustanovljena izrecno proti Štajercu, ki je na morala poginili v času, ko se na »Štajercu« blestijo erke: 15.000 naročnikov. Seveda tej številki ni smemo verjeti, pa dejstvo je, da »Štajerc« še izhaja »Sloge« pa ni več. Seveda je razlaga za to dejstvo čisto enostavna, namreč da nemškutarji dajo denar za svoj list, prvaki pa ga držijo.

Pomudili smo se nekoliko dalje pri »Sloginem« padcu, katerega samega na sebi ni vzeti preveč tragično, le poučen je za nas.

Slovinci dne 10. avgusta vsi na izlet „Slov. sokolske zveze“ povodom proslave 25. letnice novomeškega „Sokola“ v Novomestu!

LISTEK

PAVEL BERTNE:

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

Dober dan, dober večer, z Bogom, adijo... Ali je kako pismo zame?... Tole sem dobila za vas — in tako dalje... Ti tam zadaj boš lahko v miru pestovala svojo punčko in čakala fanta, ki noče, da poveže njegovo ime. Ali ti je prav tako?

Oh, kako ji ne bi bilo?

Ker Teodorja ni bilo doma, ji je Olimpija lahko prepustila začasno njegovo sobo v nekakšnem privesku čigar okno je gledalo na dvorišče. Tam je postavila Marta zibelko poleg svoje postelje — zibelko, ki jo je hotela teta Olimpija plačati na vsak način iz svojega, dasi je Marta ponujala, da jo kupi iz tistih bore par zlatnikov, ki so ji bili še ostali. Toda teta je bila neuklonljiva v svoji velikodušnosti: sama smehljajoča vsteržljivost je je bila napram mladi ženski.

In ko jo je vprašala nečakinja vsa zmedena:

»Kako naj vam dokažem svojo brezmejno hvaležnost?«

Takrat je odgovorila Olimpija: »S tem da boš imela rada svojo teto.«

Ni pa ji povedala, kar si je mislila sama pri sebi:

»Zdi se mi, da se obeta mali v njeni ljubavi homatiji sijajen konec. Tisto malo, kar mi je povedala, kaže, da mora biti fant bogat in dobre rodbine. Če bi tega ne bilo, ji ne bi dal za tel par tednov poltretji tisoč frankov kar tako, meni nič, tebi nič... In ako se konča vsa reč s poroko — potem mislim, da bodo pri nji radi videli teto Kavaljejevo in ji odpirali vrata na stežaj!«

Ob tej misli je prebledela od zadovoljstva; dasi vratarica pri »Sto norostih«, vendar je bila željna časti in spoštovanja.

Trebalo je negovati srečno Marto, ki postane morda čez noč bogata dama!...

VIII. Priznanje.

Nekaj dni po teh dogodkih — bilo je ravno v soboto, dne 3. septembra, je planil gospod Burginjon kakor burja v vrataričino ložo.

Bilo je zjutraj; Olimpija je bila sama, Marta je sedela zadaj, v sobici, in pestovala svojo malo.

»Kaj pa je takšnega?« je vprašala vratarica. »Ves razjarjen ste videti.«

»Kako naj ne bom, ko kupčija ne gre. Včeraj smo izkupili vdesto petdeset frankov z limonado vred.«

»Ob petkih je vedno slaba.«

»Pa vendar ne tako, tristo vragov!«

»Ljudje so pač tudi zle volje... Ali je danes kaj slabih novic?«

»Eh, kaj, hudiča! Sploh nobenih ni!... Več, stara, človek bi vedel rajši ne znam kaj, kakor ždel tu in čakal... čakal, dočim se gode tam okrog Mecca in Sedana strašne reči.«

In vprašal je mahoma, brez prehodat:

»Ali se kaj zalagaš?«

»Zalagam... s čim?«

»S krompirjem, rižem, fižolom in vsem ostalim — kaj vem, s čim? Vsi delajo to.«

»Ali mislite res, da pride obleganje?«

»Jaz ne mislim ničesar; vidim samo, da leze vse narazen in da gre vse narobe.«

»Teodor pa pravi, da bosta Mak Mahon in Bazen...«

»Teodor je osel! Pravim ti, da dobimo na vrat Pruse, obleganje in še revolucijo povrh... Re-vo-lu-cijo! Ali veš, kaj je to?«

In besno je stekel proti svojemu kabinetu, najbrže, da mu ne bi bilo treba govoriti z očetom Florestanom, ki je ravno odpiral vrata.

Toda Olimpija je bila z režiserjem še bolj domača kakor z gospodarjem. Videla je nečakinjo, kako tesnobno je poslušala njen razgovor z Burginjonom in nastavljala ušesa, da izve tudi ona kaj...

Brez okolišev je prišla Olimpija Florestana pod pazduho:

»Stopite semkaj... Odvedla ga je v obednico. Tak kaj je novega?

Kaj pravijo ljudje? Kaj se godi? Po-vejte malo moji nečakinji, ki je v takšnih skrbeh.

V teh par dneh je bil Florestan že večkrat pokramljal z Marto in se smehljaj dojenčku s svojimi dolgimi rumenimi zobmi.

»Zmerom ista reč, draga moja,« je dejal dobrodušno in patetično. »Radi bi bili junaki, pa nas pošiljajo samo v mesnico.«

»Torej je bila spet nova bitka?«

»Pravijo, da.«

»Kje to?«

»Pri Sedanu... Vsi najboljši vo-jaki, ki so nam še ostali...«

»Ali... ali ste izvedeli nemara številke polkov?«

»Poročajo jih, kaj pa da...«

»Morda ste slišali kaj o devetem kirasirskem?«

»O devetem — kako ne bi! Saj to je vendar tisti, ki je bil uničen pri Rejšofenu!...«

Zdajci pa se je prestrašil:

»Ah, mili Bog!... Kaj vam je, gospa — kaj vam je?«

Komaj da mu je še ostalo časa, da je mogel razprostrti roke in pre-streči Marto... Padla je bila v nezavest.

Gospa Kavaljejeva je planila k njej...

»Ah, Bože! Res ji je prišlo slabo!...«

»Vaš naslanjač... dajte naslanjač, gospa Olimpija!« ie klical oče

Florestan ves prestrašen in zmeden, držeč malo žensko v naročju...

»Nate ga, tukaj je moj naslanjač...«

Rahlo jo je položil v široki fotelj; njeni udje so bili kakor brez življenja... Nato jo je prijel za roko, gladeč ji jo nežno s svojo starišev desnico... eh, kakor pač delajo v gledališču!...

Olimpija pa je vprašala, brskaje po bufetu za očetom:

»Kaj ne, zgodilo se je ravno, ko ste ji omenili deveti kirasirski polk?«

»Da, ko sem ji dejal, da je uničen...«

»Zdi se, da mora biti oče njene male pri tem polku...«

»Torej ga ne poznate?«

»Niti njegovega imena mi ni hotela povedati.«

Čez nekaj trenutkov je povzela, nehoti s tišjim glasom:

»Tak je resnica, da so razbili ta polk?«

»Eh, gotovo... saj veste — vse je govorilo o rejšoferskih kirasirjih. A vrnilo se jih je kljub temu nekaj, več kakor polovica...«

In ko je Marta baš takrat odprla svoje velike, preplašene oči, je dodal:

»Nikarite se tako vznemirjati, draga moja, zaradi besede, ki jo blekne človek tja v en dan... Him devet kirasirski... Res je, da so ga pogladi v naskok tam pri Rejšofenu, toda bogme, tri četrtine vseh skupaj so še žive in zdrave...«

(Dale.)

Dnevni pregled.

Zgodovinski dnevi. Dne 17. t. m. je bil za staro bolgarsko zgodovino pomemben dan. Na ta dan (17. julija) leta 1393, se je vršila namreč odločilna bitka pri Tirnovu med Turki in Bolgari, ta bitka pomeni konec starega bolgarskega carstva. To bolgarsko carstvo je trajalo od 1186—1393. Prestolnica je bila Tirnova na Jantri v severnem delu Balkana. Za časa carja Arzena II. (1218—1241) je stalo carstvo na vrhuncu svoje moči. Prišli pa so notranji razpori in boji s Srbi (kakor vidimo je to zgodovinsko!) Srbski car, Stefan Uroš je razbil bolgarsko vojno carja Mihaila pri Velbudži (1330). S tem je bila zlomljena sila Bolgarije in vodstvo na Balkanu je prevzela Srbija, ki je po Dušanom silnim dosegla največjo obširnost (1355). Med tem so se že bližali Turki. Zadnji car bolgarski Ivan Sišman III. je bil moral plačati davek sultanu Muratu. L. 1389. je bila uničena Srbija na Kosovu in prišla je na vrsto Bolgarija. Sultan Bajazit je planil z vojsko v Bolgarijo in je tri mesece oblegal utrjeno Tirnovo. Vzel ga je dne 17. julija. Turki so silovito divjali po prestolici in po vsej Bolgariji. Vsi bolgarski bolgari so bil pomorejni, sam car je bil vjet in je izginil brez sledu. Bolgarija je bila od tega dne v turški sužnosti do osvobodilne vojne leta 1867. — Ako pogledamo na ta zgodovinski dan vidimo v njem tužno sedanost. Znano je, da je bil za Rimljane dan 18. julija t. zv. »dies Aliensis« (dan poraza rimske vojske pri reki Aliji) — je nova Bolgarija ravno ob obletnici svojega usodnega dne — doživela svoj »dies Aliensis«, dan ob Bregalnici, ki bo ostal usodopoln tudi za njen nadaljni razvoj. Spomin na grozne dni turškega suženstva, ki se je začelo s 17. julijem bi moral Bolgarijo tem bolj sviriti pred ošabnostjo. Toda zdi se, da novi voditelji Bolgarije vidijo le svetle dneve stare bolgarske zgodovine — zato jih morajo novi dogodki učiti, česar se iz zgodovine niso naučili.

Gospodinski tečaji po deželi, ki so jih klerikalci priredili zadnjega pol leta; so po sodbi strokovnjakov in strokovnjakinj K. Theimerjeve, le pesek oči kmetu. Na teh tečajih, ki zahtevajo strokovno popolnoma izobražene moči, so poučevale ženske, kojih nivo je večinoma pod onim navadnih kuharic. V Ljubljani imamo sicer par moči, ki bi bile sposobne poučevati in se kot take uporabljajo, ali za deželo jih nimamo. Ves tisti krič, s katerim se glede teh tečajev klerikalci hočejo ponašati, je torej le fanfaronada, ker je klerikalcem vsaka napolizobraženost že — kapaciteta in — pesek v oči.

Iz Ježice. Smilil se nam je ob zaključju šolskega leta tukajšnji krajiški šolski predsednik in ex-župan A. Vilfan, da se je tako trudil in spravil krajni šolski svet z učitelstvom v svojo gostilno na »likof«. V navadi je, da taki častilakomni ljudje hočejo biti za trud tudi, akoravno ga nič nimajo odškodovani. Sploh se pa naši klerikalci(?) vzdržujejo samo umetno. Eden drugemu očita hinavščino ter se titulirajo z »kimovci«. Iz ljubosumnosti do časti in do njih žepov, sovražijo drug drugega in le strah, da bi ne izgubili eno ali drugo korito, jih zdrži, da javno ne nastopijo. Najbolj nestrpno je čakal omenjenega »likofa« župnik. Premišljujoč nemški izrek: »Der größte Schuft im Ganzen Land, der ist und bleibt der Denunziant«, prikorakal je brzo (zvedel je, da je »likof« zastoj) k Alešu, kjer ga je prisrčno novodobni katehet v ženskem krilu pozdravil. Pa pustili bi jim veselje, če bi se ne pilo in jedlo kuretnino na kožo davkoplačevalcev. Vsi dobro vemo, da je razširjenje trivajne štirirazredne šole na Ježici jako potrebno. Lahko bi tudi za prvi hip učitelstvo veliko pomagalo starišem in otrokom z razširjenjem pouka v toliko, da otrok prestopi iz trirazrednice naravnost v četrti razred v Ljubljani ali drugod — ako bi se ne prijel za župnikov žep igre z šolariji, podučevalo svoje predmete, ne verouk itd. — kar je starišem in otrokom v škodo. Opozorjamo na to tudi naučitelja Perkota, kajti mi mislimo, da je prišel v prvi vrsti kot nadučitelj ter naj se prepriča v šoli, kaj se podučuje — potem naj šele svojo mežnarstvo in občinski službo opravlja. — Zadnje dneve leta naš župnik od farana do farana in pluje v sklede Slomškarijev. Dobil je od svojega tovariša župnika pismo, kjer mu je pisano, da je en napreden učitelj več vreden kot 100 Slomškarijev. Župnik pa kaže to pismo okoli in misli, da agitira za — Slomškarije. Na svidele! Pa drugič še kaj!

Promocija. G. Ivan Sajovic, odv. kanč. pri dež. sodišču na Dunaju bo v tork promoviral na dunajski univerzi za doktorja prava. Naše iskrene čestitke!

Velike povodnji zadnjega tedna. V naših krajih smo imeli sedaj 14.

dni samo deževje. Zato da smo morali počasi dan za dnevom sprejemati mokre nebeške darove — smo bili rešeni katastrof, ki so zadele druge kraje v Avstriji. V velikih nalivih v Gradcu in po Štajerskem smo že včeraj poročali. Škoda je velika. Obenem pa so prišla poročila o povodnjih v Galiciji, na Ogerskem, na Češkem in v raznih drugih krajih. Vremenske katastrofe so letos izredno pogostne in bo trpelo prebivalstvo mnogo gospodarske škode. S tem je v zvezi tudi mnogo nesreč, ki smo o njih poročali zadnji čas. Vremenski proroki obetajo sedaj lepše dneve.

Neurje in poplave. Dne 17. t. m. zvečer se je utrgal oblak nad Tešinom in okolico. Vsi potoki so narasli v deroče reke. Predmestja Brandaj, Šibir in Elgot so pod vodo. Dve tovarni za pohištvo in pristava nadvoje Friderika so popolnoma porušene. V Elgotu so bežali ljudje na strehe. — Preteklo sredo se je v Karvinu utrgal oblak. Voda je napravila škodo za poldrug milijon kron. Mnogo družin je moralo zapustiti svoja stanovanja. Promet na električni železnici je ustavljen. Več krajev v okolici je opustošenih. Mnogo živine je odnesla voda. Na poljih je vse uničeno. — Kakor se poroča iz Marina-roša - Szigeta, je dne 17. t. m. šest pritokov Tisze prestopilo bregove. Voda je opustošila vse. Škoda na zasebni lastnini znaša okoli 34 milijonov kron. Država ima približno 10 milijonov kron škode, ker je uničena železniška proga. Voda je zahtevala več človeških žrtev. Samo v dveh občinah je odnesla voda okoli 100 oseb. Doslej so dobili 25 trupel.

Posledica domačega prepira. Dne 14. t. m. zvečer je nastal med nekim posestnikom iz Prevoj pri Brdu in njegovo ženo prepir. Mož in žena sta se obdelavala z najlepšimi priitki. Žena, ki je imela jako vročo kri, je pograbila slednjič pisikar z vročo vodo in ga je zagnala možu v obraz. Mož je zadobil pri tem težke opekline.

Ti ciganasti cigan. Petglava ciganska tolpa, dva možka od tridesetih do štiridesetih let, v sivi in raztrgani obleki, okrog 30 let stara babnica in dvoje mladih punic, je izvršila več vlomov v Idriji in v okolici Postojne. Tudi v Spodnji Idriji so ukradli ti cigani več ženske obleke in čevljev. Po izvršeni tatvini so cigani pobegnili na Gorenjsko.

Korbarjeva oika. Vsemu slovenstvu po svojih hrabrih činih znani Korbar, poštni ekspedient v Hrušici četrt gruntarja in župan istotam, se je rodil sicer v skromni vasi Hrušica in je tudi zrasel na njenih travnikih, vendar se čuti mož tako vzvišenega, da imenjuje deželnega odbornika Pegana, ki stoji v vsakem oziru nad njim, kmeta. To pa najbrže zaradi tega, ker je izumil čisto novo orlo, katere mu nikjer v Evropi ne morejo patentirati. Mož je namreč zbral ne dolgo tega vso slino svojega trebuha in pljunil na nekega mirno mimo njegovega voza idočega človeka, ki stoji glede izobrazbe toliko nad Korbarjem, kolikor Triglav nad Golovcem. Seveda je dotičnik Korbarjev nasprotnik. Kdo pa tudi ni! Radovedni smo le, ali se Korbar sploh česa sramuje, če se takega vedenja ne!

Ogenj v rudniku. Kakor se iz Castel Tormini poroča je dne 18. t. m. v žveplenem rudniku San Giovanni (na Siciliji) izbruhnil ogenj. Ker je iz jame en sam izvoz, se niso mogli vsi rešiti, 23 delavcev je ostalo v jami, in boje se, da so prišli ob življenje. Rešitev je zaradi razvijanja plinov nemogoča.

Vlom. V noči na 15. t. m. je bilo vlomljeno v branjerijo Marije Bidove v Gornji Besnici pri Kranju. Tatovi so odnesli iz nekega zaklenjenega predala v katerega so vlomili 100 K denarja. Na sumu tatvine so cigani.

„Otrok Pariza“

ta senzacionalni film v 7 dejanjih, ki se predvaja dve uri, se bo predstavljala štiri dni, od sobote 26. do torka 29. t. m. v „Kino-Idealu“. Najboljši film poletne sezije.

Ljubljana.

— Magistratni gremij je imel v petek sejo, na kateri je rešil razna vprašanja, spadajoča v njegov delokrog. Odobrilo se je poročilo mestnega knjigovodje g. Trdine o občinskih računih. Prošnja Antona Težaka za gostilniško koncesijo se je odklonila, ker je število takih koncesij kompletno. Ugodilo se je prošnji knjigovodje Alojzija Babke za koncesijo za prodajo malih slik. Prošnja izvoščeka Jernela Novaka, ki ima koncesijo v zakupu, pa želi lastno, je odklonjena. Prošnji gostilničarja Franca Sokliča, da naj velja njegova koncesija tudi za okrepčila in dovoljene igre, se je ugodilo. — Gremij je potem sklepal o regulaciji delavskih plač. Na razpis

dobave drv za mestno občino je prišlo več ponudb; dobava bukovih drv je oddana Antonu Kobiju po 9 kron za kubični meter. Dobava melkega lesa pa Valentinu Scagnettiju po 4 K 50 vin. za kubični meter. To sta bili najcenejši ponudbi. — Ustanova gospe Urbasove, rojene Kantzove, se podeli v zmislu ustanovnega pisma Mariji Marianovičevi kot najpotrebnejši izmed upravičenih prosilk. — Ustanova Marije Kosmačeve za dedle se je po nekem prejšnjem sklepu razdelila na tri ustanove; gremij je odobril v tem zmislu sestavljeno ustanovno pismo. — Za prirejanje kavarniških koncertov do dveh ponoči je po predpisih plačevati 4 K pristojbine vbožni zaklad. Na neko specialno prošnjo je gremij sklenil, da se ne morejo delati nobene izjeme na škodo ubožnega zaklada.

— **Iz umetniške razstave.** V sredo je obiskal razstavo ravnatelj c. kr. državne galerije na Dunaju, gospod vladni svetnik dr. Dörnhofer in si zabeležil nekoliko umotvorov v svrhu nakupa za c. kr. naučno ministrstvo. Od privatnikov so bili do zdaj nakupljeni sledeči umotvorji: »Egipčan« od L. Dolinarja, »Don Juan« od M. Gasparija, »Anamarija« od R. Jakopiča, »Križ pod lipom«, »Dama v rubešem« in »Na Krasu« od L. Perhava, »Plein-air« od Iv. Vavpotiča in dva akvarela iz florentinske okolice od A. Zupančeve. Razstava ostane le še malo časa odprta.

— **Odborova seja »Matice Slovenske«** dne 12. julija. Predsednik se spominja t. prof. Milana Pajka, ki je marljivo deloval na polju slovenske kulture, in t. pisatelja Josipa Premka.

— Spominška plošča pisatelja Jan. Trdine se vzida v Mengšu v novo šolo; društvo »Braća hrvatskega Zmaj« oskrbi pri tem na svoje stroške model reliefa. — Spominška knjiga »Matice Slovenske« bo poleg glavne študije Grafenauerjeve obsegala tudi druge monografije, ki so s predmetom v zvezi. — V kratkem se utedne rešiti vprašanje »Stajarske« (zemljepisja v »Slovenski zemlji«). Sprejme se beletristični spis »Gospodin Franjo«, odkloni pa načeloma prevod iz angleščine »Istinita Sibirija« ter popis izleta na Mandžursko.

— **Moste.** Tiho in tajno se pripravlja neka epizoda klerikalne stranke v Mostah. Ti ljudje si ne upajo več v javnosti nastopiti. To jim je še edino prosto, da napravijo kako čukarsko veselico in na tako veselico povabijo Čuke in Sove iz D. M. v Polju. V Mostah jim je za take prireditve odklenalo menda za vselej. Najbolj interesantno pa je, kadar vidijo občani klerikalnega župana v Čukarski uniformi korakati po Mostah, iz strankarske fantazije ne ve kaj početi, da bi kluboval svojim nasprotnikom. Zato ni čuda, da ima vse polno nasprotnikov tudi že v svoji lastni stranki. Prav malo jih je, da bi bili odkriti njegovi pristaši. Vsi občani v Mostah dobro vedo, da ako bi on ne bil župan, je njegova eksistenca v Mostah nemogoča. Pred tednom smo mu očitali zaradi nekorektnega postopanja v zadevi kemične tovarne na rovaš davkoplačevalcev. Pred tednom smo ga vprašali, kam je izginilo tistih 22.000 kron iz občinske blagajne, ki jih je kot gerent prihranil občini. Na to vse nismo dobili odgovora in ljudstvo sedaj ugiba to in ono. Eni pravijo, da je s tem plačal on hrib, ki ga je kupil v Lazah od nekega kmeta, drugi pravijo, da je plačal obresti. Nekateri pa pravijo celo, da mu ne more nič več pomagati ker je že tako vse prezadolžen. V neki številki »Slovenca« je bilo zapisano, kaka grda je laž, ako liberalci trdijo, da ima Oražem vknjižene dolga na svojem posestvu na Selu K 59.411 in da njegovo posestvo je kvečjemu vredno K 35.000 Slovenec nas je napadel in rekel, kje se najde tak zavod da bi na posestvo več dal, kakor je vredno. No in Oražem je dobil res veliko več in to ravno iz Šentpeterske in Ljudske posojilnice. Zakaj nam ni »Slovenec« ovrget trditev da Oražem nima v resnici vknjižene dolga toliko dolga, Mi to še danes trdimo, da ima Oražem na Selu 59.411 kron vknjižene dolga njegovo posestvo, ni pa v sedanjih časih niti 35 tisoč kron ni vredno, ker je skoraj sama podrtija. V nedeljo je prišlo več upnikov terjati Oražma. Oražem se jim je skril in je s tem odpravil svoje upnike. Dolgo to ne pojde. Povdarjali smo že, da edino županstvo ga še vzdržuje, ali tudi to ga ne bo moglo rešiti. Pokati bo začelo in to morebiti prav kmalu. Takrat bo podrtija cele klerikalne stranke v Mostah. Edino Oražem vzdržuje še s pomočjo županske avtoritete to kompromisno stranko v Mostah. Pristransko uradovanje, različne koncesije in podpore, ubožna sprječevala itd. to se podeljuje edino le tistim, ki trobijo v klerikalni rog. Zakaj se g. Oražem z vašo večino in z vašimi zvestimi zaveniki socialdemokrati ne upate na plano? Ali vas je sram

da ste bili izvoljeni s takimi glasovi, ki so vam jih drugi prislepali? Ali morebiti se zavedate, da ste sleparili tudi Vi? Ostuden nesramen boj ste nam usilili. Mi ga bomo izvojevali in se bojevali proti takim nasilstvom, kakoršnega hočete vpeljati pri nas. Mi ne bomo obupali in dobro vemo, da se bo naša armada množila. Vas bodo pa zapuščali kakor zapuščajo podgane potapljačijo se barko. Kadar bo občina izmolžena kakor citrona, takrat bodo tudi socialdemokrati prišli do spoznanja, da so gospodarili v svojo lastno korist. Pogledimo nekoliko naše občinske moške ala »Erklavce« e tutti quanti. Kaj nam morejo taki moške garantirati, in takih je v naši občini dovolj! — Še veliko slabše je z Vami g. Oražem! Samo z izgo pičiti v Vaše gnezdo, in pokazala se bo praznosta. Ko bodo spreviedeli to Vaši lastni pristaši, potem Vam je odklenalo. Naša dolžnost je pa ta, da to pospešimo, da Vas pošljemo kmalu v politični penzijo. Apeliramo na napredne elemente v Mostah, kolikor je še ostalo zavednih, da se pridružijo nam v tem boju; nosimo kamen do kamna in sedaj bomo palačo.

— **Ko bom zopet za župana izvoljen,** bom že pogljal tiste koruznike (t. j. socialdemokrate in naprednjake) iz moje občine, tako se je izrazil župan Oražem proti neki ženi, ki jo Oražem dobro pozna in katere ime je na razpolago. Ona žena pa je povedala še več zanimivosti o tem klerikalnem veljaku. Pa o tem več drugič.

— **Beseda z razmeram v deželni bolnici.** Z dežele nam je prišlo pismo iz katerega povzemamo sledeča dejstva: Na ljubljanski deželni bolnici mislijo menda, odkar obstoja Sanatorium »Emona«, drugi razred popolnoma odpraviti. Na ginekološkem oddelku ima drugi razred samo 2 postelji. Na porodnišnici niti ni II. razreda. Kdor bi rad šel v drugi razred ne more iti in na ta način je menda dežela ob denar. Zgodil se je že slučaj, da je stranka hotela iti v tretji razred ter plačati krono drugega razreda, ker se drugače ni dalo narediti. Prof. Valenta pa niti tega ni privolil temveč je dejal: naj gre raje v sanatorium, če že ima toliko. Mi pa mislimo, da je treba napreje delati za deželo, potem šele za privatna podjetja. Če bi se hotelo stvar natančneje pojasniti, prostor vedno in vsem na razpolago.

— **Nova lastnost katoliškega junaka.** Piše se nam: V zadnjem času ste objavili v svojem cenjenem listu več lepih lastnosti »nadgasilca«, »nadslomskarja«, in »nadalnialkoholikarja« Lavtižarja, danes pa naj svet izve, da je ta krščansko misleči učitelj pravi katoliški junak — pardon — »nadjunak« eden prvih hazardistov v ljubljanski okolici. V tem oziru je Lavtižar znan tudi po celi lepi Gorenjski, Kjeroli se ustavi, povsod išče prilike, da svojega bližnjega oskubi pri igri za kake denarce. Pri taki igri pa Lavtižar ne loči nič liberalca od klerikalca, oba sta mu ljuba prijatelja, samo da igra. Kristusov nauk o ljubezni do bližnjega si je »nadhazardist« Lavtižar po svoje prikojil ter si pravi sam pri sebi: »Ljubi sebe bolj, kakor svojega bližnjega!« Če pa kdo tega ne verjame, naj se o tem informira pri g. Fr. Orehku, veleznanu in odličnem članu S. L. S., ki je vrl somišljenik ter desna roka »nadgasilca« Lavtižarja, zato sta oba junaka in brata. O tej bratovski ljubezni, gospod urednik — prihodnjič kaj novega! Z odličnim spoštovanjem Spominška plošča.

— **Cvetke iz šentpeterske vojašnice.** Pred dobrim mesecem je bil prestavljen v Ljubljano k 17. pešpolku g. nadporočnik N., kateri je pridružen k bataljonu za pobočnika. Najprvo bo povedano, da je ta mož zelo pobožen. On gre vsako nedeljo in praznik k maši ter kakor se čuje, obiskuje ob času tudi eksercicije. V tem mesecu, kar je tukaj, je spravil nič več kakor 16 mož v zapor. Čujte pa sedaj zaradi česa? Mož ne pusti iti vojakom na izprehod v boljši obleki, ampak v tisti, v kateri se dela in hodi na vaje. Toda ista mora biti čista in brez madeža. Kako si naj ubogi vojak, ko pride ves utrujen in lačen domu, obleko tako natanko očisti, ako se hoče malo razvedriti? Ako sreča omenjeni nadporočnik kakoga svojih vojakov na cesti, da ima kako malenkost na sebi, ga nahruli: »Sie Schwein sie, sofort in die Kaserne!« Tira ga takoj k bataljonskem raportu ter tam nekako zapove — der Schwein soll bestraf werden! Tako je zadnjič tiral več vojakov in tudi stražo pri vratih, kateri so bili potem vsi kaznovani. Sedaj pa vprašamo visokorodnega in visoko izobraženega g. nadporočnika sledeče: Ali mu je znano, kdo ima opraviti s svinjami??? S tem ima samo svinjski pastir, kateri je oborožen z bičem! Pošten, cesarju in domovini služeci vojak! imajo pa vendar za zapovednika moža, kateri je dobil

dovolj olke v šoli. Poleg tega pa nosi še častniško uniformo! Vojakstvo prosi sedaj g. podpolkovnika Brindla, da ukaže dati možtvu potrebno obleko, katere je dovolj po skladiščih. Tako da se isto gre lahko ob prostem času zbruhati in pa da se take sekature odpravijo. Ker je g. podpolkovnik nad vse pravičen mož in pri moštvu zelo priljubljen, se zagotovo v tem oziru pričakuje od pomoči.

— **Išče** se franciskanski župnik. Ta bi moral namreč kot najstarejši sklicati sejo šišenskega krajnega šolskega sveta. A na veliko žalost Lavtižarja, Orehka, Boršnarja in Pogachnika je g. župnik neznan kam izginil. Če bi kdo kaj vedel o sedajem bivališču g. župnika, se naproša, da to nemudoma naznani sedanjemu krajnemu šolskemu svetu v Spodnji Šiški, katerem bo s tem napravil veliko uslugo.

— **K včerajšnji notici** o bojevitih Katri, poroča prizadeta Katarina Rajer, da je imela znanje z nekim A. M. Ko pa je opazila, da je bila izkoriščana, ga je že zdavnaj odslovila. Ker se ji je v klub prepovedi le še vsiljeval, priložila mu je o priliki srečanja na trgu par krepkih zausnic.

— **Premog in kamen.** Na Opekarski cesti vozi neki voznik premog, ki je po 88 krajcarjev. — Ta premog pa je skoraj neraben — kajti v premogu je polovica kamna. Revni sloji, ki bivajo v tej okolici, se pritožujejo nad tako robo: kamna je danes mnogo — denarja pa malo, zato je treba vsaj za pošten denar dobiti tudi pošteno blago.

— **Slov. trgovsko društvo »Merkur«** opozarja gg. člane in prijatelje društva, da priredi ob tepeem vremenu v nedeljo 3. avgusta izlet v Kamniško Bistrico. Podrobnosti priobčimo pravočasno.

Drama »Bele lilije« ima veliko privlačno silo. Krasna igralka Fani Sylva splošno ugaja. Jutri »Maks ima konkurenco«, velekomičen film in kolorirana drama »Močnejša sila«. V petek Nordiskdrama »Kdor drugim jama koplje«. V soboto velikanska senzacija »Otrok Pariza«.

— **Loterijske številke.** Dunaj: 32, 39, 25, 38, 20.

Turške srečke

so najbolj zanesljiva loterija
kajti vsaka srečka mora zadeti! —
Prospecte razpošilja Češka industrijske
banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Grožen samomor v hotelu.

Trst, 18. julija.

V sredo popoldne je prišel v »Hotel all'Abbondanza«, ki se nahaja v ulici Gioseue Carducci 20, okrog 30 l. star gospod, in je zahteval sobo v hotelu. V hotelu so tuju z veseljem ustregli ter so mu odkazali sobo v drugem nadstropju. Kakor vsak gost, tako se je tudi ta neznanec vpisal v knjigo za tuje. Vpisal se je za Jožefa Angeieri iz mesta Ascoli Piceno (Italija). V sobi, ki so mu jo odkazali, je ostal ves popoldan do večera, zvečer pa je odšel iz hotela, toda kmalu se je zopet povrnil ter ostal v svoji sobi. Včeraj zjutraj je zopet zapustil svojo sobo ter je odšel iz hotela. Povrnil se je okrog poldneva, odšel je takoj v svojo sobo ter se pokazal šele ob 4. uri na hodniku. Na hodniku ga je srečala ena izmed sobaric, katero je poprosil, naj mu prinese vrček pive. Pivo je izpil kar na hodniku stoji, nato pa se je vrnil vnoč v sobo, ter se je vsedel za mizo. — Angeieri je bil elegantno oblečen: s seboj ni imel nikake prtljage, razen denarja. Čeprav je bil večji del v sobi, vendar ni obrnil nihče izmed hotelskega osebja nani nikake pozornosti, zakaj Angeieri se je vedel čisto naravno in ni kazal niti najmanjše razburjenosti.

Strel poč.

Bilo je okrog 7. ure. Naenkrat zaslišijo vsi, ki so bili v hotelu, močno detonacijo v drugem nadstropju. Počil je strel. Lastnik hotela Palma, nekaj strežnikov in gostov je hitelo v velikem razburjenju v drugo nadstropje, da vidijo, kaj se je zgodilo. Pregledali so po vrsti nekaj sob, a opaziti niso mogli ničesar. Ko pa so vstopili v sobo gosta Angeierija, se jim je pokazal grožen prizor.

Svinčenke skozi možgane.

Angeieri je sedel na naslanjaču, ki ga je prinesel v kot sobe. Sedel je čisto mirno, z napol zaprtimi očmi. Iz ust mu je vrela kri ter tekla po vratu in prsih ter po obleki, raz katero se je cedila po tleh. Tudi na glavi je zijala rana in iz nje so silili možgani. Za Angeierijem je bil zid oškropljen od koškov možgan in krvi. Tudi po tleh je bilo vse oškrop-

V Tivoli!

Ako se hočeš dobro zabavati, pojdí v
restavracijo „Tivoli“;
tam je izvrstna češka kuhinja, dobiti je
tudi vedno sveže pivo in razna pristna
vina po zmernih cenah.

Velika dvorana Hotelske sobe

je vedno brezplačno na razpolago za
:: veselice, shode, predavanja itd. ::
po jako nizki ceni vedno na raz-
polago.

Vsako jutro že ob 6. uri sveže kuhana kava.

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska bentoska tvornica Tribuč & Ko.

Ljubljana.

Telefon št. 296.

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti.

Telefon št. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spomeniki,
stavbni okraski
itd.

ljeno od krvi in možganov. — Tujec
se je ustrelil v usta. Krogla je predrila
ustno nebo, zdrobila siroko ter levo
temenico in prišla tako zopet na dan.
Skozi razbito črepinjo pa je odnesla
s seboj tudi precej možganske mase.
Tujec je še vedno krepko držal veli-
ki revolver v skrčeni roki. Zdelo se
je, kakor da je še vedno pri življenju.

Zdravnik in oblastnjak.

Bil je poklican takoj zdravnik z
zdravniške postaje, ki se nahaja v
bližini hotela. Toda zdravnik je spo-
znal takoj, da ne potrebuje tujec no-
bene pomoči več. Bil je že mrtev.
Zdravnik je izjavil, da je nastopila
smrt hipno. Na mesto je prišla tudi
komisija.

Pismi.

Policijski ravnatelj Gulin, ki je
prišel k samomoru kot član komi-
sije, je zagledal na mizi pismo in do-
pisnico. Zaprto pismo je bilo naslov-
ljeno na italijanskega konzula v Tr-
stu. To pismo je vzela komisija s se-
boj. Na dopisnici pa je zapisal somo-
morilec, da se je ustrelil pri popolni
zvesti in iz proste volje. Napisal je
tudi, da se je hotel ustreliti že prej-
ni dan, a da se mu je pokvarilo
orožje. Moral je tedaj prenesti samo-
mor in nesti popravit orožje. Končno
prosi lastnika hotela, naj opravi za
nadlegovanje. Zadnji stavek pa se
glasi: „Umriem z največjim vese-
liem.“

Tujec pa ni prav nič omenil na
dopisnici o vzroku umora. Morda je
povedano to v pismu na konzula. —
Občudovanja vredna in grozna pa je
ta mirnost in premišljenost samo-
morilca.

Tukajšnje oblasti so takoj obve-
stile brzojavno oblast v mestu Ascoli
Piceno o samomoru Angelierja. Po
sodnem ozledu je bilo prepeljano
truplo v mrtvašnico k Sv. Justu.

„Piccolo“ in protestni javen shod
za obrtno šolstvo na Velikem trgu v
Trstu. Od onega dneva, ko je bil
objavljen protestni shod za obrtno
šolstvo na Velikem trgu, nima miru
italijanski židovski list „Piccolo“. Od
onega dneva prinaša pod domačo
kroniko vsak dan celo kolono dolgih
klobasarij. Jezi se v predrznost pri-
tenencev — Slovencev, ki ne vedo,
da imajo pravico sklicevati javne
shode na Velikem trgu samo Italijani
in njihovi drugi. Zda se jezi na vlado,
ki gre Slovencev vedno na roko,
zda se jezi na Italijane, ki mirno pre-
našajo taka izzivanja od strani Slo-
vencev. Enkrat piše, da so Italijani
miroljuben narod, ki želi vsem prav-
ice, ki jim pripadajo, a doda strupeno,
da Slovenci ne potrebujejo obrtne
šole. Gospoda pri „Piccolu“! Z ve-
seljem in obenem z žalostjo vam mo-
ramo povedati, da obiskuje italijan-
sko obrtno šolo (ker druge ni) nad-
polovico slovenskih učencev. In „Pic-
colo“ ima še tako zelen obraz in trdi,
da ne potrebujejo Slovenci obrtne
šole. Vemo, prav dobro vemo, da bi
bili Italijani najrajši, ko bi ne imeli
Slovenci sploh nobene šole. Toda
Slovenci hrepenijo po šoli. In temu se
„Piccolo“ čudi. Ali je pozabil „Pic-
colo“, da si Slovenci sami vzdržu-
jejo svojo slovensko trgovsko šolo v
Trstu, za katero bi moralo skrbeti
mesto ali pa vlada. Tudi je pozabil
„Piccolo“, da obiskuje Ciril-Metodovo
šolo pri Sv. Jakobu 1022 takih otrok,
ki imajo domovinsko pravico v Tr-
stu. In „Piccolo“ pravi, da ne potre-
bujemo šol. Ali ni to hudobno? „Pic-
colo“ naj bi rajše napisal: V Trstu
je 72.000 Slovencev, a so zatirani na
vseh koncih in krajih. Vsa ta sloven-
ska masa ima samo ljudske šole v
okolici. Vse drugo, kar imajo, so si
postavili sami s svojimi lastnimi žulji.
Tisti slovenski denar, ki ga plaču-
jejo slovenski davkoplačevalci, ima
najbrže manjšo vrednost, kakor oni
od plačevalcev druge narodnosti v
Avstriji. Od vlade nimajo ničesar, če-
prav jim gre po vsi pravici. Nemci
pa, katerih je v Trstu sedemkrat
manj kot Slovencev, imajo vse, kar
potrebujejo in tudi to, kar ne potre-
bujejo. Ker vleče tudi naš italijanski

mestni magistrat slovenske davke v
svoje blagajne, bi morali skrbeti zato
tudi za Slovence. A tudi mi ne da-
jamo Slovencev nobenih pravic. V
mestu, kjer je toliko Slovencev kot v
Ljubljani, jim nismo dali niti ljudske
šole. Bodimo pravični in ne posne-
majmo Italije, ki je že požrla 40.000
beneških Slovencev in jih še bo — do
zadnjega. Dajmo Slovencev, kar jim
gre, zakaj oni so ravno taki ljudje,
kakor mi sami, in morda še malo bolj
ukažljivi. Ne blatimo in ne zmerjamo
Slovencev, ampak iščimo prijatelj-
stvo z njimi. — Namesto tega pa
rohni „Piccolo“ in blijuva neslanosti
iz sebe, tako da se nam smilijo nje-
govji potrpežljivi bralci. Italijanom,
pravi „Piccolo“, še ni prišlo nikoli na
misel, da bi sklicevali javne shode na
trgu v Bazovici ali Lipici (sloven-
ski vasi v tržaški okolici), to pa zato,
ker ne maramo izzivati. Tepec, čemu
pa bi sklicevali shode v Bazovici?
Kadar bodo imeli Italijani potrebo
sklicati javen shod, naj ga skličejo
kjerkoli. „Tudi nismo še nikdar ma-
nifestirali po slovenskih vaseh z za-
stavami, s petjem, vpitjem itd.“, piše
„Piccolo“. Toda čemu naj bi delali
vse to? Saj upamo, da Italijani niso
popolnoma obnoreli. No, če bi delali
Italijani vse to, kar bi jim ukazoval
„Piccolo“, bi imel Trst večer karne-
val. — In ravno na Velikem trgu.
Samo za izzivanje. Vlada itak že pri-
pravlja vse potrebno za slovensko
obrotno šolo v Trstu. In še shod skli-
cujejo. To je tudi nehvaležnost do
vlade. „Joi, joi! Namestnik je po-
vedal, da so akti za obrtno šolo v
najboljšem teku. Šele po prepovedi
javnega protestnega shoda! In „Pic-
colo“ naj bo prepričan, da, kadar bo
namestništvo na trgu v Bazovici (na-
mesto na Velikem trgu v Trstu), bodo
sklicevali Slovenci potrebne pro-
testne shode tamkaj. Kadar pa bodo
imeli Slovenci vse, kar potrebujejo,
in kar imajo že davno Nemci in Ita-
lijani, tedaj ne bodo potrebovali skli-
cevati nikakih protestnih shodov.
Comprendi?

Marija Borri. Pod tem naslovom
je poročal „Dan“ o tatvini, ki se je iz-
vršila v stanovanju Marije Trevisan
v ulici Scuole israelitiche. Trevisan
je imela namreč tamkaj stanovanje,
kamor so hodili po ljubezni hrepe-
neči parčki. Dne 8. junija je prišla k
Trevisanovi tudi Marija Borri, stara
trideset let, ki je slovela v njeni mla-
dosti kot kratkasična tržaškega me-
sta. Borri je pripeljala s seboj ljub-
čeka Jožefa Paierla. Borri je dala
Paierlu cigareto, ki je najbrže vsebo-
vala kako opojno snov, zakaj Paierl
je takoj zaspal na stolu. Nato pa mu
je pobrala Borri vse, kar je imel pri
sebi: uro z zlato verižico, vredno 146
kron, zlat prstan z briljantom, vreden
180 kron, stilografsko pero, vredno
24 kron, in 26 kron v denarju. — Ko
ga je Borri okradla, ga je odpeljala
na cesto. Borri pa je bila retirana
in v četrtlet je stala pred sodnikom.
Z njo pa tudi Trevisanova, kot njena
„sotrudnica“ pri tatvini. — Borri je
tatvino priznala, tajila pa je, da bi
bila gosta omanila. Obsojena je bila
na šest mesecev ječe. Trevisanova
pa je dobila 8 mesecev ječe, čeprav
je tajila sodelovanje. Prišli so na po-
vršje tudi drugi črni grehi, ki jih je
imela na vesti. Tisti krčmar, kateri je
kupil ukradene dragocenosti od Bor-
rijeve, pride pozneje pred sodnijo.

Izpred sodnije.

Obsojen je bil pred sodiščem v
četrtlet tudi regnikolo Luigi Casa-
grande, 53letni stavec, ker je počel
nial nesramnosti z deklicami, starimi
od treh do šest let, ki so stanovale v
isti hiši. Nesramnež je bil obsojen na
18 mesecev ječe.

Zaradi tatvine je bila obsojena
Marija Tedeschi, stara 42 let iz Zare.
Pokradla je bila nekaj obleke, nekaj
čokolade in bankovec za 20 K. —
Tatvino je priznala vsa skesanja.
Rekla je, da je kradla iz potrebe. Lo-
čena je od svojega moža, ki jo je pre-
tepal ter mora skrbeti sama za svo-
jih šest nedoraslih otrok. Zaslužila je
po 17 K na teden, kar pa ni zadostno-
valo za številno družino. Čeprav se

je prepričala sodnija o njeni revščini
in čeprav je sedela obtoženka že me-
sec dni v preiskovalnem zaporu ter
je branil zagovornik na vso moč, je
bila vendar občutno kaznovana. Ob-
sojena je bila na tri mesece zapora.

Aretirana je bila na zahtevo
svoje nekdanje gospodinje služkinja
Marija Barzelloni, stara 18 let iz Ro-
vinia. Prišla je bila in je ukradla v
njeni odsotnosti bluzo, v vrednosti
70 stotink. — Pred kratkim je poro-
čal „Dan“, da je bil nekdo aretiran v
ulici Arcata, ker ni mogel plačati po-
potega vrčka pive v vrednosti 14 sto-
tink. — Čemu kličejo stražnike!

Čudno, Guido Gabrikasič, mesar,
stanujoč v ulici Olmo 3, se je nahajal
v sredo v gostilni „Pri huzarju“ v
ulici G. Carducci. Kar naenkrat se
začne prepirati z njim neki gost, ne-
znanec, ki je sedel pri isti mizi. Ga-
brikasič mu je odgovarjal, to pa je
neznanca tako ujezilo, da je potegnil
nož in ranil z njim mesarja na obrazu
in tudi na očesu. Neznanec je nato
zbežal, mesarja pa je odpeljal neki
stražnik v bolnišnico, kjer so ga ob-
vezali.

Najnovejša tele- fonska in brzojavna poročila.

„Pred novimi časi“.

Belgrad, 19. julija. (Srbski tis-
kovni urad „Dnevno“) Vlada organ
„Samouprava“ piše v članku pod
naslovom „Pred novimi časi“, da je
priznana resnica, da se v vojnih po-
kazuje fizična in moralna moč posa-
meznih držav in po teh njihovih mo-
čeh se posameznim državam določa-
jo vloge. Rezultati sedanje vojne po-
kazujejo, da je moralna in fizična
moč na strani Srbov in Grkov, ker
je Bolgarska bila poražena, četudi je
njena armada bila številnejša od srb-
ske in grške armade skupaj.

Sedaj se imajo urediti razmere
na podlagi sedanjosti, ustvarjene z
vojno, zdravi narodni odnosi, ki
bodo odgovarjali pravi fizični in mo-
ralni moči narodov na Balkanu.

Vesile imajo resne vzroke pu-
stiti, da se izvrši nova orientacija na
realnih normah sorazmerja moči.
Zmagovalci v tej vojni bodo znali iz-
koristiti nauk iz besomučnega bol-
garskega napada. Zmagovalci ne bo-
do zahtevali za sebe hegemonije in
ne bodo šli za tem, da absorbirajo tu-
de etnografske elemente, temveč bo-
do poskrbeli za zdrav naraven red
na Balkanu.

Govoril Sir Edv. Greya in Pi-
chona kot tudi vedenje večine vele-
sil puščajo Balkancem slobodo in
čas, da uredijo svoje zadeve. To je
znamenje, da lahko upamo, da bo
Evropa končno priznala Balkanu
slobodo, da sam ureja svoje razme-
re, a Balkanci bodo pokazali, da to
zaupanje zaslužijo.

NOVA BOLGARSKA GROZODEJ- STVA.

Belgrad, 19. julija. (Srbski tis-
kovni urad „Dnevno“) Kakor javljajo
iz Skoplja, prihajajo še vedno poro-
čila posameznih povelstev o zverin-
stvih Bolgarov. Poveljnik četredga
bataliona prvega pešpolka javlja, da
je bilo na poziciji Kaska najdeno truplo
srbskega vojaka, zraven je bil na
kos obleke in krvav zavoj, kar do-
kazuje, da je bil vojak najprej ran-
jen. Našlo se je tudi več trupel z
iztaknjenimi očmi, drugim je pa bila
srgana koža z glav. Vsi so bili naj-
deni nagi na položajih.

O enakih zverinstvih poročajo po-
veljnik podonavskega konjeniškega
divizionarja. Vsi srbski ranjenci preko
katerih so prešli Bolgari, so bili pre-
biti s puškimi kopti, ali pa prebo-
deni z bajonet.

Poveljnik 2. pešpolka javlja, da
da so našli njegov vojak polmrtev-
ga srbskega ranjenca, ki mu je bol-
garski oficir zlomil roko nad lak-
tom, bolgarski vojak si mu pa po
naredbi oficirjevi s kamenjem stokli

prste na obeh rokah. Oficir ga je iz-
praševal potem o srbskih položajih
in ko mu vojak, četudi na takih mu-
kah, ni hotel ničesar povedati, je iz-
strelil oficir nanj dva naboja iz revol-
verja, potem ga je na pustil, ker je
mislil, da je mrtev!

RUMUNIJA HOČE MIR NA VSEH STRANEH.

Dunaj, 19. julija. Rumunija vstra-
ja prej kot slej na stališču, da je mir
na Balkanu mogoč le, če je Bolgarija
pripravljen skleniti mir z vsemi na-
sprotniki, ne samo z enim ali z dru-
gim. Namera bolgarske vojne stran-
ke se ne bo obnesla, ker Rumunija
ne opusti svojega načelnega stališča.
Dokler Bolgarija tem zahtevam ne
ugodi, tako dolgo bo prodirala ru-
munska armada.

OTROČAJI.

Pariz, 19. julija. Kakor poroča
Echo de Paris, se smatra Bolgarija
poraženo samo od Rumunije in zato
se pogaja samo z Rumunijo z vpra-
šanjem po mirovni pogoji. S Srbijo
in Grčijo se ne pogaja. (!)

BOLGARIJA SE NI PRENEHALA NORETI.

London, 19. julija. Iz Solije po-
ročajo, da je bolgarska vlada pokli-
cala k orožju vse može do 65 leta.

Dunaj, 19. julija. Vojaske krogi
hočejo, da se Bolgarija sporazumi s
Turčijo in Rumunijo, da dobi proste
roke proti Srbom in Grkom, s kate-
rimi pod sedanjimi pogoji ne sklene
Bolgarija miru. (Bog ve, kdo jo
šunta na te pustolovščine?)

RES: SLOVANSKA JE BOLGARIJA.

Pariz, 19. julija. Tu se širi vest,
da je Rumunija in Bolgarija za auto-
nomno Macedonijo.

Turška kavalarija pred Drinopoljem. — Turčija se ne ozira na velesile.

Carigrad, 19. julija. Včeraj je
trajal ministrijski svet do polnoči, ne
da bi prišel do sklepov. Vitis je pa,
da stoji turška vlada pod vplivom
vojne stranke. Turška kavalarija je
pred Drinopoljem. Porta se ne ozira
na nastope velesil. Intervencija ru-
skega poslanika brez vpliva.

TURČIJA ODKLONILA BOLGAR- SKE KONPENZACIJE.

Carigrad, 19. julija. Najnovejše
bolgarske predloge, ki ponujajo Tur-
čiji kot odškodnino za njeno nevtal-
nost korekturo meje do reke Ergene,
je Turčija odklonila.

RUMUNIJA ZAJELI BOLGARSKO BRIGADO.

Bukarešta, 19. julija. Rumunska
kavalarija je zajela celo bolgarsko
brigado 9. divizije in osvojila 12 to-
pov.

GRŠKA.

Atene, 19. julija. Na rusko po-
sredovanje ni dala grška vlada nobe-
nega odgovora. Vrše se pogajanja
med Turčijo in Grčijo. Radi Gevge-
lija in Bitolja postaja razmerje med
Grško in Srbijo kalnejše.

SRBI PRODIRAJO.

Belgrad, 19. julija. Srbi prodirajo
od Krive Palanke proti Čustendilu.
Bolgarske čete se povsod umikajo.

Odgovorni urednik Radivoj Korenč.
Last in tisk „Učiteljske tiskarne“.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vi-
narjev. Pismenim vprašanjem le priložiti
znamko 20 vinarjev. — Pri malih ogla-
sil ni popusta in se plačujejo vnaprej; zu-
pnanj luserenti v znakah. Zaključek malih
oglasov ob 6. uri zvečer.

Cepjenim obiskovalcem Trsta
se priporoča prenočišče v hotelu H.
Košič, ulica Carradori št. 15. Cene
nizke. — Skupno več dijakov, naj-
nižja cena.

Mizarskega vajenca sprejme ta-
koi tvrdka Zorman & Skafar, Ljub-
ljana, Prečna ul. 4.

Stanovanje z dvema sobama in
kuhinja se odda takoj ali pozneje.
Gospodsk. ulica 5, III. nad., desno.
654—1

KORRESPONDENCA.

Milada se prosi, da dvigne
pisma. Spr. 659—1

LISTNICA UPRAVNIŠTVA.

Inserent „Pisarniška moč“ naj
blagovoli dvigniti oferte v „Prvi
anončni pisarni.“

Brivnica

dobro vpeljana, se radi vojaštva
ceno proda. Josip Petrič, brivec,
Domžale.

faff
šivalni stroj
priznana najboljši
10 letna garancija
Ign. Vok,
Ljubljana, Sodni
ulica št. 7.
Ceniki zastoj in poštne prosto.

Deklica

stara 14 let z nekaj šolske na-
obrazbe, ki ima veselje do trgo-
vine se sprejme kot učenka pri
Zdravko Kranjc, Kranj
trgovina delikates, špecerije in
deželni pridelkov.

Radi opustitve

prodajam pod nakupno ceno kra-
sne obleke za gospode in dečke,
blago preproge, zastore, zavese
in drugo.

R. Kollmann
Sodna ulica št. 4, III. nadstr.

Kdor hoče imeti res za-
nesljivo in trpežno
uro, fino izdelane
verzičice, prstane
i. t. d. naj ne
prezre
tvrdke
Ivan Ravnihar, urar
Ljubljana, sv. Petra c. 4.

Dobro idoča trgovina

z mešanim blagom in deželnimi pri-
delki ter gostilna za okrajno cesto, z
njivo, travnikom, zelenjavnim, sadonos-
nim in senčnim vrtom, edina sredi ve-
like vasi, oddaljeno dve minuti od ko-
lodvora in 10 minut od velikega pre-
mogokopa se pod ugodnimi pogoji
proda. Gotovine je treba 8 do 10.000 K.
Naslov v „Prvi anončni pisarni.“

Akviziterje

sprejme pod najugodnejšimi pogoji za varovalnica. Ponudbe pod „Sijajna bodočnost“ na „Prvo anončno pisarno“.

Martin Kralj

čevljar in izdelovatelj gornjih delov v Ljubljani, Wolfova ulica 12.

Priporoča se slavnemu občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela, katera izvršuje hitro, točno in solidno.

Mlado, staro,
Vsak pove

Ta pa je za me!
Ker se samo z njim krepcam,
Vedno zdrav želod'c imam!

Varujte se

ponaredb!

Pristni „FLORIAN“ se dobi edino od Rastlinske destilacije „FLORIAN“ v Ljubljani.

Za birmo!

Dolžnost vsakega zavednega botra in botre je, da se posluži v edini slovenski urarni in zlatarni

Alojzija Povha, Trst

ulica del Rivo šte. 26 (Sv. Jakob).
Cene nizke. Bogata izbira.

Velika zaloga čevljev

domačega in tujega izdelka.
Naročila se sprejemajo po meri. — Prva delavnica za popravo čevljev. Priznana dobra in točna izvršitev. Solidne cene! Velika zaloga Berson in Palma podpetnikov.

M. TREBAR, Ljubljana
Sv. Petra cesta šte. 6.

Vsi ljudje

ki hrepene po dobrem in cenem zajutreku, južini, pivu ali vinu

se zateko

od blizu in daleč

v gostilno

ki se nahaja v krasni legi ter zdravem zraku

na Drenik - ovem vrhu

kjer se postreže tudi z raznovrstnimi mrzlimi jedili.

Christofov

zasebni učni zavod

v Ljubljani

vpisuje ves mesec julij in september 1913 vsak dan od 12.—3. ure popoldne v Sodni ulici št. 2, I. nadst.

P. n.

Podpisani naznanjam slav. občinstvu, da sem kot večletni poslovodja tvrdke M. Trebar otvoril samostojno čevljarsko obrt. Priporočam se sl. občinstvu za izdelavo novih čevljev, kakor tudi popravila. Solidne cene, dober izdelek.

Andrej Zaplotnik,

Kolodvorska ulica 27, v hiši gost. pri Kovaču.

Danes pojdemo vsi na Glince-Vič kjer je velik

KONCERT

na prostornem vrtu

pri „Travnu“.

Začetek ob 4. uri popoldan.

Pri neugodnem vremenu se vrši koncert v prostornem salonu.

Vljudo se priporoča

J. Traun.

Ne zamudite prilike! Pazite na naslov!

K 1000

in še več na leto

zasluži lahko vsak restavrat, kateri si nabavi iz moje velike tovarniške zaloge (edine na Kranjskem)

najnovejši in moderni, samigrajoči

PIANINO

z navijanjem na pero, brez elektrike, na katerega se tudi lahko z rokami igra.

Po dogovoru postavim sam, vsakemu imejtelju restavracije, gostilne ali kavarne, poljubno moderni gramofon, ali godbeni avtomat, tudi zgoraj omenjeni glasovir (piano) brezplačno v njegove prostore, kateri stroj se potem izplačuje sam z vmetanim denarjem ali pa plačam od tega denarja odstotke;

Gramofon atelje

A. Rasberger, Ljubljana

Sodna ulica šte. 5.

10.000 plošč vedno v zalogi. — Peresa in posamezna dela. — Vsakovrstne igre. — Lastna delavnica za popravila vseh vrst avtomatovni gramofonov.

Slovinci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Od dobrega najboljši! je še vedno izvorni

Singerjev šivalni stroj

Dobl se samo v naših prodajalnah s takim izveskom in s to varstveno znamko Ljubljana, Sv. Petra cesta 4, Novo mesto, hiša tkarne Bergman; — Kranj, Glavni trg 119; — Kočevje, Glavni trg 79, ali pa po naših potnikih.

Ne glede na vrednost blaga

dajem panama slamnike, ki so preje stali	12—14 K za	6 K
spalne obleke	13—16 " "	7 " "
bele obleke zadnje nov.	40—50 " "	14 " "
prašne plašče	18—20 " "	10 " "

Dalje velika zaloga pralnih oblek za gospode in otroke po najnižjih cenah.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg št. 5.

Zaloga pohišstva in tapetniškega blaga.

Fr. Kapus

Ljubljana, Marija Terezije cesta 11 (Kolizej).

Zaloga spalnih ter jedilnih sob

v različnih najnovejših slogih.

Vsakovrstno drugo

pohištvo.

Priznana solidno blago

ter najnižje cene.

Zaloga otomanov divanov, žimnic

različne kakovosti; zajamčeno trpežni izdelki.

Velika izbira

otroških vozičkov, vsakovrstnih slik, ogledal i t d.

„Zdravnik želodca“

je edina posebnost želodčnega likerja iz zdravilnih rastlin, kateri izborna upliva proti slabosti v želodcu ter ga radi tega v nobeni družini ne bi smelo manjkati.

Edna posebnost likerja je Zdravnik želodca

E

s-Ka

s-Ka

s-Ka

s-Ka

Prvovrstna in najboljša kolesa sedanjosti.

A

dl

dl

dl

dl

Specialna trgovina s kolesi in deli Ana Gorec, Ljubljana

Marije Terezije cesta 14 (Novi svet, naspr. Kolizeja).
Zahtevajte cenik. Rabljena kolesa od 25 K naprej, Izposojevanje koles.

V poslovalnici c. kr. avstr. razredne loterije

Ljubljana, Kongresni trg šte. 8

trgovina s papirjem, knjigami, umetninami in muzikalijami

KAROL TILL

se sprejemajo predznambe za srečke ter se od avgusta dalje prodajajo srečke za prvo žrebanje.

Išče se

lokal

za prodajo vlna v Ljubljani in sicer takoj ali za september. S koncesijo prednost. Ponudbo z navedbo najemnine pod I. A. 17 na „Prvo anončno pis.“

Del. glavnica: K 8.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Rez. fond nad K 1.000.000.

Stritarjeva ulica šte. 2, (lastna hiša)

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 3/4 %

Delniška družba pivovarne „UNION“

Telefon šte. 53.

v Spodnji Šiški pri Ljubljani

Telefon šte. 53.

priporoča - - marčno, dvojno marčno in izvozno pivo v sodčkih in - - svojo izbornost - - steklenicah.